

звучерымъ Ексархомъ Българскимъ, иже естъ и прѣдожитъ кнѣзь сина. (К. Каландовичъ, Иоанъ Ексархъ болгарскій. М. 1824, р. 129). Писмо на Якова Святъслава, деспота *българскѣмъ* (1262.); Столъ *българскѣмъ* Срезъ. р. 11 (руски прѣвѣсъ отъ XVI вѣка). 3. *Българина*, българскѣ. Мряморъ стѣжъ въ Търновската Слб. Черква (1230.); самодържецъ *българимъ*. Срезъ. р. 10. — Кормъ. Миханъ у Миклошича, Lexic. (1262.); Бытъ естъ отъ *българъ*. — Изъ Търновското Четвероангеліе (1273.); *българъ*, българ(х)ъ. Срезъ. р. 13. *Leskien*, Arch. f. sl. Phil. IV., р. 512. Годината е турена само по догадки. — Сборникъ Срезъ. р. 30. (1348.); Иоанъ Алекс. прю *българомъ* и грѣкомъ. — Апостолъ. Срезъ. ib. (1359.) црства *българскаго*. — Грамота на Иоана Шиммана (1379.) цит. по-портъ въ подписа: царъ *българомъ*. Срезъ. 39. У Шафарика обаче българомъ, Рапн. 109. У Владислава Граматика (1469) *българъ*, начѣльника *българскаго*, проказни въ *българѣхъ*. Вж. въ тоя Сборникъ стат. на Сперанскій, Загребскіиъ ръкописъ на Владислава Граматика, р. 329. 4. *Българинъ*, българскѣ. Главно въ подписа, грамоти (съркаценія), на монети. Срезъ. подписа отъ Бояна 1259. — Грамота на Иоана Александра, дадена на Орѣховския манастиръ (1348.) Срезъ. р. 30. — Грамота на Александра, дадена на Зографския манастиръ (въ подписа), 1342. и други. Илшевъ, Сбм. I., 110., 117. Бытъ. нумизм. 6. *Новобългарски* (отъ XVII вѣка насамъ); а) *Дисертация формъ*, 1. *българинъ*. Заниска на повъ Методіа Драгичовъ отъ село Корово за по-турваніето на Цѣвнискіиъ помани (1600.); и така Божию поупушенію распахасе българѣте на цѣвниа. Захаріевъ. Описъ на Татаръ. Пазаръ. назавъ. В. 1870., р. 68. — Въ Люблинския Дамаскинъ (XVII в.); И въиога година сѣбраха се българѣ, и мажарѣ, и татарѣ и жиды, и турци. (67°), во Икато прѣиоина сѣморѣ фрѣнскіи, и плѣзе натиго странѣ болгарскіа. Арсировъ. Сбм. XII., р. 524. и 555. За мн. ч. *българѣ*, вж. Сбм. XVI., р. 274. б) За *българскіи*, вж. Милетъ. Сбм. XII., р. 447. Изъ ръкописа на Белко Поповичъ отъ 1704. г.: Сіа кнѣга избрана различнии слови, чрѣтахъ ю оу Будимскоиъ народи диакъ Вѣлко Поповичъ, отъчѣствомъ же отъ Българскіе земли нѣтъ мѣста Кратова. — Въ лето 1704. снСл. кн. XXXI. Сбм. IV., 299. 2. *Българинъ*. Изъ единъ паметникъ отъ 1728. година: *българскіи* языкъ. Карановъ, по этнографіята на Македония, Сбм. IV., р. 305. Отъ странитъ има приписки: зри кога се писа † книга болгарска † 130 лето. ази изъ года, како се писала книгата болгарска. 3. *Българинъ*: Още въ XVI вѣкъ (?) *булгаринъ*. (ударение не означено). Въ Цариградъ. Вѣстникъ 1853. Май 23. брой 122 К. Д. Петковичъ, като описва вѣкомъ ръкомъ на Зографския манастиръ, поменува и една празднична Миней, въ която имало приписки: Азъ смѣренний монахъ эромонахъ. Данилъ грѣшнии родомъ *булгаринъ* отъ дунавску страну отъ градъ Дръсторъ... Свързали се сіа книга отъ бытія въ лето 7020 (1512) мѣсца авг. 6 у Святой Горѣ у Зугравъ. — Само въ Българіи повѣсть за паданіето на Цариградъ (Сбм. XII. 461); Защо бѣха двѣ войводи — единъ на *булгарѣ* да иди, а едина Цариграда да бѣе... 4) Азъ дѣто отъдоха на *булгарѣ* и пр. 4. *Българинъ* и *Славяно-Българинъ*. Отъ края на XVIII вѣкъ подъ славяно-сръбско и славяно-руско влианіе: Поради что ея сражиги да се наречешъ Болгаринъ. Павли. Історія Славено-болгарска (1762). Теод. Трънавъ. р. 26. Въ то врѣмя незнаиа Грци Болгари, како ся називаиу болгарѣ. ib. 35. Болгарскіи речи. ib. 34. Царъ болгарскіи. р. 96. Книга болгарская р. 103. За удареніето вж. р. 119. Послѣствие.

*) Милетичъ (Сбм. XII. 427.) забѣлява, че най-много се козѣбае правописъта на различенія отъ него паметникъ при срѣжиги зр-ръ, н-нъ. Въ тои тои съжидка влианіе на руската ортография, напр. държи, фарямъ, калитренъ, кравъ, стѣжи, языкъ, во штеракъ, перно, перстѣ, стожи, волкъ, назови, овалчикъ, са, слези, шаторже, юрѣкъ, кропи, обаче погрѣшно привеска той тукъ и *Булгаринъ*. Така форма не е възникнала потъ влианіето на руска правописъ, като напр. *сербинскіи*, *срѣи-не* (Милетъ. Сбм. XII., р. 447., 426.). — Вж. по-долу.

*) У Яковлева: другѣи же на *Болгари* отъидъ воевати 27. Ср. по-долу при *Госаръ*.